

Nr 1.

Av herr Wallén, om ändring i 18 kap. 16 § strafflagen.

För varje upplyst människa torde djurplågeri framstå såsom någonting förkastligt och avskyvärt. Vi böra alla kunna vara ense med djurskyddsvännerna, att det icke kan vara människan värdigt att med vett och vilja tillfoga djur, som ställts under hennes uppsikt och vård, onödiga lidanden.

Ehuru djurskyddssträvandena i våra dagar rönt alltmer beaktande, förekommer dock fortfarande ett och annat, som på ett skriande sätt bryter mot en sant humanitär anda. Jag syftar härvid på den barbariska metod, som ännu tillåtes vid slakt av husdjur, nämligen den rituella judiska schäktningen, som på ett upprörande sätt strider mot i vårt land vedertagna moraliska grundsatser. Det är enligt min mening på tiden, att det äntligen sättes stopp för detta vedervärdiga djurplågeri, som icke bör tolereras i ett civiliserat samhälle.

Det påstås, att ett förbud mot schäktning skulle innebära ett religiöst övergrepp mot judarna. Jag tror emellertid att det icke skulle vara så farligt med den saken. Judarna ha i andra fall visat, att de kunna anpassa sig, och de skulle nog även kunna anpassa sig i detta fall. Föreskriften om lördagen som sabbat bör t. ex. vara minst lika viktig som föreskriften om sättet att slakta husdjur, men aldrig har man väl i vårt land hört talas om en judisk affärsman, som på grund härav håller sin butik stängd på lördagarna. Är iveren att följa riter och föreskrifter beroende av huruvida lagtroheten medför ekonomisk förlust eller icke, synes den religiösa synpunkten icke kunna tillmätas avgörande betydelse.

Beträffande tillvägagångssättet vid schäktningen nöjer jag mig med att återgiva följande, som med stöd av verkställd utredning anfördes i en kungl. proposition till 1927 års riksdag:

”Vid schäktningen kunna två på varandra följande avdelningar urskiljas. Först fångslas och nedlägges djuret såsom förberedelse till det s. k. schäktsnittet. — — — — — Åtminstone å det offentliga slakthuset i Stockholm äga dessa förberedelser rum i enlighet med vissa särskilt meddelade föreskrifter, sålunda att djuret fångslas med hållor om alla fyra extremiteterna och drages omkull med hjälp av en vinsch varvid fallet mildras genom en läderdyna. — — Sedan djuret lagts omkull samt huvudet och halsen vänts så, att undersidan kommit uppåt samt kraftigt sträckts, utföres schäktsnittet sålunda, att halsen genomskäres ända till kotorna medelst en ytterst skarp, vass och glatt kniv. — — Snittet, som måste utföras i ett sammanhang, lägges vinkelrätt mot halsens längdriktning några centimeter utanför struphuvudet.”

Det antal djur, som årligen i vårt kulturland tillåtes att underkastas den barbariska procedur, som kallas schäktning, är relativt stort. Enbart vid Stockholms slakthus var sålunda antalet år 1932: storboskap 556 st., kalvar 1,019 st.

och får 77 st. eller tillhoppa 1,652 st. djur. Det antal, som i andra städer samt på landsbygden behandlas enligt samma upprörande ritual-slakt, är givetvis mångfalt större. I Malmö slakthus tillåtes som bekant icke detta slag av djurplågeri, men resultatet har endast blivit att samma slaktmetod i så mycket större omfång sker i kringliggande orter, varför endast ett generellt, hela landet omfattande lagförbud kan stävja detta.

Jag ger den ledamot av första kammaren fullständigt rätt, som vid denna frågas riksdagsbehandling år 1927 yttrade bl. a. följande:

”Även våra förfäder ha haft ritualföreställningar, som man haft ganska svårt att överge. Däri ingick, liksom i den judiska ritualen, även människooffer. Det skulle vara härresande, om vi tänkte oss ett inrymmande av så beskaffade riter, vilka ännu inom vissa folkstammar göra sig gällande, liksom schäktningen i fråga om judarna. Är det verkligen så, att vissa delar av den judiska befolkningen inte vilja underkasta sig att efterleva de bestämmelser, som påkallas av vårt lands och vår tids rättsuppfattning och rättsliga krav, då få de väl söka någon annan utväg. En stat, där man kanske kan upprätthålla Mose lag i detta avseende, torde vara den nya judestaten i Palestina.”

Slakteriarbetarna själva i Stockholm, vilka glädjande nog vägra sin medverkan till påtalade djurplågeri, framförde genom en ledamot av andra kammaren den hälsningen till riksdagen, ”att skall schäktningen över huvud försiggå, då böra judarna bege sig hem till Palestina och schäkta”.

I det förslag till lag angående slakt av husdjur, som av Kungl. Maj:t förelades 1927 års riksdag, hade 1 § följande lydelse:

”Vid slakt av husdjur skall omedelbart före blodets avtappande djuret bedövas. Utan föregående bedövning må dock fjäderfä och kaniner avlivas därigenom att huvudet hastigt skiljes från kroppen.”

I 4 § av lagförslaget öppnades emellertid möjlighet till vissa undantag. Denna paragraf hade följande lydelse:

”När särskilda omständigheter därtill föranleda, må med Konungens tillstånd och enligt de föreskrifter Konungen meddelar vid viss slakteriinrättning slakt verkställas utan iakttagande av vad i 1 § är stadgat.”

Syftet härmed var bl. a. att dispens skulle kunna medgivas för slakt enligt judisk metod å offentligt slakthus under vederbörlig kontroll.

Första kammaren biföll propositionen oförändrad under det att andra kammaren biföll propositionen med den ändring, att 4 § i lagförslaget uteslöts och vissa därav betingade jämkningar vidtogos. Då kamrarna alltså stannade i olika beslut och sammanjämkning icke ansågs kunna ske, hade frågan förfallit.

Första lagutskottet hade i avgivet utlåtande avstyrkt propositionen i anslutning till ett yttrande av länsstyrelsen i Uppsala län och i stället föreslagit sådan ändring av 18 kap. 16 § strafflagen (djurplågeriparagrafen), att såsom straffbart uttryckligen betecknades ”sådant förfarande vid slakt, att onödigt lidande tillfogas djuret”.

Såvitt jag kan förstå synes det vara möjligt att vinna syftet — förbud mot den grymma och omänskliga schäktningen — genom att införa detta av första lagutskottet föreslagna förtydligande av djurplågeriparagrafen i strafflagen, varför jag nöjer mig med att bringa detta förslag inför riksdagens prövning. Jag kan nämligen icke tänka mig annat än att domstolarna skulle hänföra schäktningen till straffbart djurplågeri, om ifrågavarande paragraf kompletteras och förtydligas på angivet sätt.

I anslutning härtill hemställes,

att riksdagen måtte för sin del besluta, att 18 kap. 16 § strafflagen skall hava följande lydelse:

”Visar någon i behandling av djur uppenbar grymhet, genom misshandel, överansträngning, vanvård, *sådant förfarande vid slakt, att onödigt lidande tillfogas djuret*, eller annorledes, straffes för djurplågeri med böter. Är djurplågeriet av svår beskaffenhet eller äro omständigheterna eljest synnerligen försvårande; må till fängelse i högst sex månader dömas.”

Stockholm den 12 januari 1934.

Otto Wallén.

